

Олег Терентійович ПАНАСЮК

к.ю.н., доцент, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5206-3482>

Олександра Сергіївна ПОГОРЕЛОВА

к.ю.н., доцент, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8927-9276>

ФУНКЦІЇ ПРАВА: ОСОБЛИВОСТІ ГАЛУЗЕВОЇ МЕТОДОЛОГІЇ

Вчення про функції права є важливим складником теорії права і несе в собі значний пізнавальний і практичний потенціал. Мета статті – розкриття методологічних особливостей вчення про функції трудового права у зв'язку зі своїм значенням для його розвитку в сучасних умовах, які постають для вирішення перед трудовим правом. Визначено методологічні правила пізнання та формулювання функцій: правило конструкційної єдності, правило основного напрямку, правило цільової обґрунтованості окремих функцій, правило безпосереднього нерозривного зв'язку функцій між собою.

Ключові слова: функції права, трудове право, методологія, вчення про функції трудового права, інтереси працівника і роботодавця

ВСТУП

З методологічного погляду вчення про функції права є одночасно складним та парадоксальним. Складність виявляється насамперед у багатозначності підходів до визначення функцій, яке утворюють різні галузеві (не тільки правові) наукові підходи. Ця обставина обтяжує буквально запозичення методологічних положень із загальнодоступних наукових джерел як до сфери теорії права так і до галузевих правових наукових систем.

Парадоксальність ілюструє, зокрема, думка, неодноразово висловлена представниками теоретичної юриспруденції про те, що розуміння функцій права має розглядатись як проблема, яку слід вважати традиційною [1, 40]. Стан проблеми «як традиції» викликає значний сумнів у практичній корисності вчення про функції права та розходиться із звичайною уявою про проблему, яка передбачає її розв'язання.

Слід констатувати той факт, що, незважаючи на фактично тривалий досвід активного дослідження, поняття «функція права», на сьогодні немає єдиної методологічної визначення поняття та змісту функцій права.

Водночас вчення про функції права несе в собі значний пізнавальний та практичний потенціал. Перефразовуючи визначення функцій як комплекс операцій, якими проявляється будь-яке життя (органічне, фізичне, соціальне), запропоноване Дідьє Жюліа, функції права можна охарактеризувати як прояв його «життя».

Розвиток вчення про функції права базується на значному внеску представників загальнотеоретичної юриспруденції. Те, наскільки «приросло» вчення про функції права, може ілюструвати тенденція зростання кількості функцій та ускладнення розуміння їх змісту.

Сьогодні за різними підставами класифікацій в загальних теоретичних джерелах виділяються більш ніж двадцять функцій правового впливу. Одним із методологічних підходів систематизації функцій права, якої потребує зростання їх кількості, є поділ на основні (власне юридичні) функції, до яких належать регулятивна та охоронна функція, та на неосновні функції, до яких відносяться, зокрема, компенсаційна, відновлювальна, обмежувальна функції.

Прикладом інтегрованого підходу у побудові системи функцій та одночасно виявом значного ускладнення вчення про функції права є одночасне виокремлення організаційно-інтегративної, соціально-економічної, інформаційно-комунікативної, культурно-виховної, аксіологічно-регулятивної функцій [2, 20-72].

Слід підкреслити, що розвиток вчення про функції права відбувається не тільки в межах загальної теорії права. Її творчий доробок формується, зокрема, шляхом інтеграції відповідних позицій представників галузевих правових наук.

Наукою трудового права накопичено чималий досвід пізнання функцій трудового права шляхом врахування загальнотеоретичних підходів та формування самостійності та своєрідності у постановці проблемних питань.

Серед обставин, які сприяють підтриманню інтересу до функцій трудового права як до самостійного об'єкта пізнання та як до засобу дослідження значення ефективності трудового права загалом необхідно виділити певні чинники. Так, у спеціальній літературі з трудового права поширено думку про особливу роль чинників економічної (ринкової) природи. Обмеження «життя» трудового права або перебільшення пріоритетності окремих з них було б методологічною помилкою.

Розвиток трудового права – це реакція на економічні, політичні, соціальні, світоглядні чинники, сукупна дія яких найчастіше позначається як виклики. Необхідність реакції на виклики створює об'єктивну основу подальшого розвитку самостійного вчення про функції трудового права.

Найсерйозніші зміни суспільного життя поставили нові проблеми, і сфера трудових відносин не є виключенням – це і підвищення рівня безробіття, і розповсюдження тіньової зайнятості, наявність диспропорції в оплаті праці, тривалі порушення умов трудових договорів, бідність працюючих, спроби держави «зняти» з себе соціальні зобов'язання, значне трудова міграція та багато інших.

«Відгук» трудового права на виклики сьогодення багато в чому залежить від «глибини» розуміння зв'язку правоутворюючої ролі потенціалу таких «викликів»

для трудового права, що в методологічному плані актуалізує потребу розвитку вчення про його функції, яке передбачає увагу до мети та завдань трудового права.

Аналіз основних публікацій та досліджень

Проблемна сфера вчення про функції і сьогодні не зменшується, незважаючи на те, що історія вивчення функцій трудового права має тривалий період і пов'язана із зусиллями найвідоміших вчених. Вагомі питання функцій трудового права та окремі функції трудового права досліджено такими вченими, як О. Процевський, В. Щербина, П. Пилипенко, Г. Чанишева, А. Апанасенко, О. Черкунов та ін. Проте зазначеними науковцями не досліджувались питання методології вивчення функцій трудового права.

МЕТА статті – розкриття методологічних особливостей вчення про функції трудового права, які заслуговують найбільшої уваги у зв'язку з його розвитком в умовах сучасних викликів, які постають для вирішення перед трудовим правом.

РЕЗУЛЬТАТИ

Проблемна сфера вчення про функції права, констатована загальною теорією права, знаходить підтвердження у науці трудового права у вигляді відсутності єдиного підходу до визначення функцій, суперечливого бачення їх сутності та видів, неузгодженості бачення мети трудового права тощо.

Залишено без необхідної уваги співвідношення окремих функцій трудового права, що має бути пріоритетом порівняно із «сепаруванням» та декларуванням окремих функцій, їх протиставленням.

Вчення про функції трудового права потребує критичного аналізу його елементарних методологічних елементів (складників). Серед них, зокрема, *мета* трудового права, *завдання* трудового права, *інтерес* учасників трудових відносин, *методи* правового регулювання, *засоби* та *способи* впливу, об'єкти, *форми* та *способи* реалізації, *стадії* реалізації функцій, а також максимально абстрактні, такі як *соціальне призначення* трудового права, *службова* або *суспільна* роль трудового права. *Сукупність* вказаних методологічних елементів дає змогу визначити факт наявності функцій трудового права та її умовної самостійності.

Проблемна сфера вчення про функції і сьогодні не зменшується, незважаючи на те, що історія вивчення функцій трудового права має тривалий період і пов'язана з зусиллями найвідоміших вчених.

Необхідно визнати, що творчий доробок вчення про функції трудового права накопичено в два етапи.

Сучасний етап – це етап розвинутого вчення, відзначений вагомими досягненнями, зокрема у формі докторської дисертації. Його методологічною особливістю є безпосередній зв'язок з попереднім етапом, пік якого прийшовся на період кінця 1960-х – середини 1970-х рр.

Аналіз стану правознавства загалом та стану суспільних наук вказаного періоду дає змогу вказати на три причини (чинники) інституалізації вчення про функції трудового права.

По-перше, зростання рівня пізнання трудового права, особливо поширення соціологічного праворозуміння. По-друге, ідеологічна установка, згідно з якою право розглядалось як інструмент активного втручання у су-

спільні відносини, цілеспрямованої побудови нової організації праці, а подекуди й виховання «нового працівника». Зрештою, певна гуманізація правового регулювання трудових відносин, яка виявилась у поширенні уваги до трудового права як до засобу реалізації інтересів працівника.

Сьогодні правознавцям – представникам науки трудового права є на що спиратися у визначенні предмета та об'єкта дослідження функції, в обранні методів пізнання функцій трудового права тощо.

Значний внесок у вчення стосовно функцій трудового права зроблено В.І. Щербиною, роботу якого необхідно віднести в доробок теорії трудового права найвищого ґатунку [3]. Ця робота викликала певну дискусію відразу після оприлюднення її положень, зокрема у вигляді прямих заперечень [4].

Серед позитивних результатів роботи є унікальна класифікація функцій трудового права максимально інтегрованого вигляду. Автор поділяє функції на загально-юридичні, галузеві, основні суспільні. Відповідно вказує на наявність регулятивної (її *підфункції* – виробнича і захисна), охоронної (її *підфункції* – запобіжна (профілактична), відновна (компенсаційна), каральна) функції, а також економічної, соціальної, психологічної, виховної; управлінської функцій.

Застосування такого підходу дає змогу припустити позицію автора стосовно двох методологічних проблем. По-перше, вочевидь автор, вказуючи на зв'язок функцій різного рівня, схиляється до підходу, що галузеві функції є частиною загальних функцій права. По-друге, як наслідок, можна зробити висновок про те, що функції трудового права можуть проявлятися поза межами його предмета.

Крім того, різні аспекти вчення про функції були об'єктом уваги у різних публікаціях з трудового права. Їх підсумок дає змогу констатувати той факт, що подальші дослідження вчення про функції трудового права мають надійну джерельну основу.

Центральним елементом вчення про функції трудового права є визначення функцій.

Неодноразово вказувалось, що функції трудового права – це *напряма впливу* норм права та суспільні відносини. До цього родового поняття здебільшого додавалась вказівка: об'єкт впливу – *поведінка* та/або *свідомість* учасників трудових відносин.

До характеристик, які здебільшого включаються до визначення, необхідно додати мету та/або завдання, які, як пише В.І. Щербина, обумовлюють його призначення, – з них же логічно витікають основні напрями його впливу [5].

Вказані елементи складають «канонічний» методологічний мінімум для конструювання визначення, і, з впевненістю можна стверджувати, будуть складати в подальшому.

Приклади визначень, які інакше інтерпретують характеристики, також є. Так, В.І. Щербина вказує що, функції трудового права – це *діяльність* трудового права з ефективного впорядкування і врегулювання відносин, пов'язаних із використанням здібності людини до праці, шляхом встановлення і реалізації на основних (магістральних) напрямках норм права.

Цей доволі антропоморфічний підхід до визначення функцій трудового права зазнав критики. Один з об'єктів

«дорікання» стосувався застосування слова «діяльність», що застосовано в якості родового поняття у визначенні [4].

Необхідність визначення поняття функція неминує постає перед будь-яким дослідником вчення про функції трудового права. Важливість вивчення функцій підтверджує Ю.В. Рудик, зазначаючи, що саме вивчення функцій права надає можливості «повноцінного розуміння соціальної ролі права» та допомагає визначити встановлення ключових напрямів впливу на суспільні відносини, які зазнають змін [6]. Як наслідок, увага до поняття функцій трудового права неминує зумовлює увагу до змісту окремих функцій трудового права.

У кожному разі «конструювання» окремої функції трудового права або формування певного варіанту системи функцій передбачає дотримання певних методологічних правил.

Перше правило передбачає дотримання єдності методологічних елементів (мети, завдань тощо) конструкції конкретної функції за їх можливої змістовної інтерпретації.

Друге правило – це правило основного напрямку, що обґрунтовано в загальній теорії права. Необхідно повністю погодитись з думкою представників загальної теорії права про те, що між функціями та завданнями є залежність, яка має прояв у тому, що завдання часто безпосередньо обумовлюють саме наявність функцій, визначає їх зміст і суттєво впливають на форми та методи їх реалізації, визначаючи конкретні напрями правового впливу [7].

Текстова фіксація окремих функцій трудового права передбачає вказівку на завдання. Твердження наявності «нових» функцій передбачає його нові завдання. Вказівка на нові цілі неминує несе в собі доказ зміни службової ролі та ризику перетворення трудового права в інше правове явище. Водночас збереження найменш важливого не повинно вводити в оману з продовженням виконання головних визначених завдань трудового права.

Головні завдання трудового права закріплено Кодексом законів про працю України: «зростання продуктивності праці, покращення якості роботи, підвищення ефективності суспільного виробництва і підвищенню на цій основі матеріального і культурного рівня життя працівників, зміцненню трудової дисципліни і поступовому перетворенню праці на благо суспільства в першу життєву потребу кожної працездатної людини.», що відповідно забезпечується встановленням для працівників умов праці та гарантій охорони праці [8]. Визначені завдання трудового права завжди повинні забезпечуватись, виходячи саме із соціального призначення трудового права, що засновано на таких головних засадах, як закріплення, гарантування, реалізацію, охорону і захист пріоритету природних трудових та фундаментальних соціальних прав працівників відносно прав інших суб'єктів трудового права [9].

Основи завдання трудового права повинні забезпечуватись також і в умовах продовження розвитку ринкових відносин, інформатизації економіки, розповсюдження пандемії та наявності воєнних дій в країні. Так, наприклад, поширене застосування дистанційної роботи не повинне призводити до розповсюдження прихованої зайнятості з неформальними трудовими відносинами, що несе за собою здебільшого відсутність забезпечення прав працівників, а відповідно, навпаки, має бути вирішено питання про можливість забезпечення працівників

необхідними умовами праці для підвищення рівня її ефективності.

Запропонована В.І. Щербиню унікальна класифікація функцій трудового права дає підстави для запитання про дотримання цього обов'язкового правила формування функцій. Критичні міркування О.І. Процевського стосовно позиції В.І. Щербини також дають підстави для того самого зауваження.

Відповідно до вказаного основними слід визнавати завдання, які безпосередньо сполучені з метою. Так виявляється теологічна обґрунтованість функцій трудового права, дотримання якої складає зміст *третього важливого правила*.

Це означає, що мета передує формуванню нормативної системи, а також реалізації функцій, визначенню завдань та засобів для цього.

Мета визнавалась важливим чинником правоутворення та правозастосування. Так, Рудольф фон Єринг визнавав пріоритет цільового закону над законом причинності, вказуючи на те, що немає правового положення, яке б не було зобов'язано своїм походженням якісь меті.

Особлива роль мети для організації вчення про функції права є об'єктом спеціальної уваги в науці права, зокрема в науці трудового права.

Пропозицій формулювання мети в спеціальній юридичній літературі чимало. Від максимально абстрактного формулювання до максимального утилітарного власне трудово-правового. Наприклад, Рудольф фон Єринг характеризував мету як творчу силу всього права. На такому ж рівні абстракції знаходиться думка Святого Папи Іоанна Павла II, яка б могла скласти зміст мети трудового права. Думка про те, що необхідно створити спільною працею більш гідне життя, реально піднести гідність та підвищив творчі сили кожної особистості (*кожного працівника – автор.*) для того щоб вона могла відповідати своєму призначенню, а це означає – і притому Божему.

З умови певної інтерпретації вказані характеристики можуть скласти мету сучасного трудового права. Водночас слід погодитись з тим, що особливе значення у справі підвищення ефективності трудового права має грамотне закріплення мети в тексті нормативних актів [10].

В якості прикладу нормативного закріплення мети правового регулювання слід навести формулювання з історичного джерела – Статуту про промислову працю – реалізація вищого нагляду за *дотриманням* на фабриках, заводах і гірничих промислах *належного порядку та благоустрою*.

На жаль, сьогодні слід констатувати факт відсутності текстуальної фіксації мети трудового права не тільки в «грамотному» варіанті, але й в будь-якому вигляді.

Тому науково-теоретичне обґрунтування мети набуває особливої важливості. Це передбачає певний рівень відповідальності автора за ствердження або заперечення чи відмову, зокрема через застарілість того чи іншого формулювання мети.

Видається, що наука трудового права поки що не виконала пізнавального завдання відносно мети, обжившись подекуди ідеологічно мотивованими коментарями [11].

У загальному розумінні за визначенням відомого

теоретика О.Ф. Скакун «метою юридичної науки є пошук оптимальних для суб'єктів рішень і пошук істини» [12, 27]. Зі свого боку, В.В. Галуцько зазначає, що основною метою права є забезпечення прав і свобод людини, що відповідно надає праву «гуманістичного відтінку й унеможливує використання на шкоду людині» [13, 109]. Враховуючи завдання, які постають перед трудовим правом, основною метою трудового права має бути саме забезпечення трудових прав працівників у процесі здійснення ними найманої праці, забезпечення рівності і збалансування інтересів з роботодавцем, шляхом покращення якості роботи, підвищення результатів праці тощо.

Визначаючи мету трудового права, необхідно звернути увагу на положення, визначені таким відомим вченим у сфері трудового права, як Гай Давидов. Він сформулював положення для мети трудового права, наголосивши на необхідності захисту прав працівників, оскільки трудові відносини завжди передбачають їх вразливість, залежність працівника від роботодавця, дефіцит демократії [14]. Такої мети може бути досягнуто, з його погляду, через зменшення нерівності переговорних сил в трудових правовідносинах, перерозподіл ресурсів на засадах справедливості, перерозподіл влади в інтересах суспільства. Водночас вченим звертається увага також і на тенденцію стосовно захисту прав працівника як людини, – так, наприклад, необхідність захисту гідності працівника та забезпечення “щастя” у процесі здійснення трудової діяльності тощо [14].

На формулюванні мети трудового права також можна подивитись через «призму» його цивілізаційної цінності. Наприклад, його мета як основна ідея може полягати у забезпеченні людського ставлення до працівника, що є гарантією досягнення максимального економічного ефекту [15].

Це максимально абстрактне формулювання може сприйматись як «узагальнена мрія» правового регулювання трудових відносин, однак у площині прав та обов'язків потребує значних зусиль у тлумаченні для конкретного випадку. Проте методологічне напруження, що виникає, може зніматись формулюванням безпосередньо пов'язаних конкретних завдань правового регулювання.

Нарешті, четверте обов'язкове правило, яке підлягає ретельному дотриманню у формулюванні функцій трудового права – усі функції трудового законодавства *нерозривно пов'язані* між собою та знаходяться в постійній взаємодії. Так, наприклад, О.В. Черкунов зазначає [16], що виробнича функція не може відокремлюватись від захисної, виробничої, соціальної, не може йти всупереч одна одній, адже у процесі здійснення трудової функції

працівник як і роботодавець повинні бути зацікавлені одночасно у виконанні високоєфективної роботи із найвищими результатами праці, оскільки це одночасно буде підвищувати рівень матеріальних і культурних благ як для працівника, так і для роботодавця.

Вказане правило передбачає обов'язкове пояснення суті будь-якої конкретної функції трудового права, зокрема через визначення зв'язку з іншими функціями.

Доволі специфічне бачення зв'язку функцій трудового права висловив О.І. Процевський, який підкреслив, що власне суперечність інтересів працівника і роботодавця завжди визначали і визначають дві основні функції трудового права: виробничу і соціальну [4].

Такий варіант співвідношення функцій трудового права несе в собі ідею протиставлення функцій на основі протиставлення інтересів учасників трудових відносин та проковує запитання про відповідність праву про взаємозв'язок функцій між собою.

Остаточна позиція про прийнятність вказаного варіанту співвідношення функцій трудового права потребує окремого обґрунтування, у т. ч. уваги до змін в сфері економічного життя суспільства.

Дотриманні правил, які вказані вище, переводить питання про кількість функцій в питання про їх методологічну якість.

Враховуючи вище викладене, вважаємо за можливе взяти на себе сміливість дати спеціальну пораду усім тим дослідникам трудового права, хто в майбутньому вирішить обрати об'єктом своєї уваги вчення про функції трудового права. Суть її полягає у тому, що в аналізі спеціальної літератури не варто обмежуватись пошуком буквального термінологічного збігу у назвах. Слід враховувати, що методологічні елементи вчення про функції можуть досліджуватись без спеціального зазначення у назві тієї чи іншої роботи [16]

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи наведено, необхідно наголосити, що основу формулювання мети трудового права як необхідного елементу вчення про функції, має скласти утилітарний методологічний підхід.

Умовою визначення системи функцій трудового права складають певні правила: (1) методологічної конструктивної єдності, (2) основного напрямку (3) цільової обґрунтованості окремих функцій, (4) безпосереднього нерозривного зв'язку функцій між собою.

Зростання кількості функцій, названих у різний спосіб у спеціальній літературі, може вважатись перспективною переходою в якість пізнання їх суті за умови дотримання викладеного вище методологічного підходу.

Список використаних джерел

1. Бурлай Є. До питання про функції права. *Вісник Академії правових наук України*. 2005. №3 (42). С. 31-42.
2. Ковальський В.С. Охоронна функція права: монографія. Київ, 2010. С. 20-72.
3. Щербина В.І. Теоретичні проблеми охоронної функції трудового права в умовах ринкових відносин: Монографія. Дніпропетровськ, 2004. 211 с.
4. Процевський О. Функції трудового права в сучасних умовах господарювання. *Право України*. 2011. № 2. С. 223 – 233.
5. Щербина В.І. Функції трудового права: автореферат дис. ... докт. юрид. наук.: 12.00.05. Харків, 2009. 32 с.
6. Рудик Ю.В. Сучасні погляди на поняття функції права. *Актуальні проблеми держави і права*. 2009. Випуск 50. С. 233-236.
7. Теорія держави і права. Академічний курс / О.В. Зайчук та ін. Київ, 2006. 688 с.
8. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/322-08>
9. Костюченко О.Є. Коротич Т.М. Правові засоби реалізації соціального призначення трудового права. *Форум права*. 2016. № 5. С. 83–88. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_5_16.pdf

10. Гетьманцева Н.Д. Мета і засіб – правовий інструментарій ефективності трудового права. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2009. Випуск 518. С. 55-58.
11. Панасюк О.Т. Телеологічний аспект вчення про функції трудового права. *Альманах права*. 2015. Випуск 6. С. 488-492.
12. Скакун О.Ф. Загальна теорія права і держави: проблематизація та переосмислення метатеорії. *Бюлетень міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 27-36.
13. Галуцько В.В. Поняття права: багатогранність та інтеграційна однозначність. *Форум права*. 2012. № 3. С. 107-110.
14. Davidov Guy, The Goals of Regulating Work: Between Universalism and Selectivity. January 22, 2013. University of Toronto Law Journal, Forthcoming. URL: <https://ssrn.com/abstract=2205000>
15. Курс порівняльного трудового права / М.І. Іншин та ін. Харків, 2011. 980 с.
16. Черкунов О.В. Сутність виробничої функції трудового права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2019. № 37. URL: <https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc37/30.pdf>

References

1. Burlai Ye. To the question about the functions of law. *Bulletin of the Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2005. №3 (42). pp. 31-42. [in Ukrainian].
2. Kovalskyi V.S. Protective function of law: monograph. Kyiv, 2010. pp. 20-72. [in Ukrainian].
3. Shcherbyna V.I. Theoretical problems of the protective function of labor law in the conditions of market relations: monograph. Dnipropetrovsk, 2004. 211 p. [in Ukrainian].
4. Protsevskiy O. Functions of labor law in modern economic conditions. *Law of Ukraine*. 2011. № 2. pp. 223-233. [in Ukrainian].
5. Shcherbyna V.I. Functions of labor law: abstract dis. ... Doctor of legal sciences: 12.00.05. Kharkiv, 2009. 32 p. [in Ukrainian].
6. Rudyk Yu.V. Modern views on the concept of the function of law. *Actual problems of the state and law*. 2009. Issue 50. pp. 233-236. [in Ukrainian].
7. Theory of the state and law. Academic course / O.V. Zaichuk et al. Kyiv, 2006. 688 p. [in Ukrainian].
8. Code of Labor Laws of Ukraine dated December 10, 1971. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/322-08> [in Ukrainian].
9. Kostiuchenko O.Y. Korotych T.M. Legal means of implementing the social purpose of labor law. *Law forum*. 2016. No. 5. pp. 83-88. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_5_16.pdf [in Ukrainian].
10. Hetmantseva N.D. Purpose and means are the legal toolkit of the effectiveness of labor law. *Scientific Bulletin of Chernivtsi University*. 2009. Issue 518. pp. 55-58. [in Ukrainian].
11. Panasiuk O.T. The teleological aspect of the doctrine of the functions of labor law. *Almanac of law*. 2015. Issue 6. pp. 488-492. [in Ukrainian].
12. Skakun O.F. The general theory of law and the state: problematization and rethinking of metatheory. *Bulletin of the Ministry of Justice of Ukraine*. 2012. No. 4. pp. 27-36. [in Ukrainian].
13. Halunko V.V. The concept of law: multifacetedness and integrative ambiguity. *Law forum*. 2012. No. 3. pp. 107-110. [in Ukrainian].
14. Davidov Guy, The Goals of Regulating Work: Between Universalism and Selectivity. January 22, 2013. University of Toronto Law Journal, Forthcoming. URL: <https://ssrn.com/abstract=2205000>
15. Course of comparative labor law / M.I. Inshyn et al. Kharkiv, 2011. 980 p. [in Ukrainian].
16. Cherkunov O.V. The essence of the production function of labor law. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Ser.: Jurisprudence*. 2019. No. 37. URL: <https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc37/30.pdf> [in Ukrainian].

Oleh PANASIUK

PhD in Legal Sciences, Associate Professor, Taras Shevchenko National University of Kyiv
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5206-3482>

Oleksandra POHORIELOVA

PhD in Legal Sciences, Associate Professor, Taras Shevchenko National University of Kyiv
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8927-9276>

FUNCTIONS OF LAW: FEATURES OF INDUSTRY METHODOLOGY

The doctrine of the functions of law is an important component of the theory of law with significant cognitive and practical potential. However, the development of the doctrine of the functions of law not only occurs within the framework of the general theory of law, but is also formed through scientific achievements in individual branches of law. Nowadays, general theoretical sources distinguish more than twenty functions of legal impact on various grounds of classification. One of the methodological approaches to the systematization of the functions of law, which is necessary due to the increase in their number, is the division into core (actually legal) functions, which include regulatory and protective functions, and non-core functions, which include, in particular, compensatory, restorative, and restrictive functions.

The purpose of the paper is to reveal those methodological features of the doctrine of the functions of labour law, which deserve the most attention in connection with their importance for its development in the context of contemporary challenges faced by labour law.

The science of labour law has accumulated considerable experience of cognition of the functions of labour law. Changes in social life have created new problems, including in the field of labour relations: the phenomenon of unemployment, shadow employment, disparities in wages, continuing violations of the terms of labour contracts, poverty of working people, attempts by the state to "decline" its social obligations, significant labour migration, and many others. In the paper, the authors determined three reasons (factors) for the institutionalization of the doctrine of the functions of labour law: an increase in the level of cognition of law in general and labour law in particular, the presence of an ideological attitude to the active intervention of law in social relations, a certain level of humanization of the legal regulation of labour relations. The following methodological rules of cognition and formulation of functions have been defined: the rule of constitutional unity, the rule of the main direction, the rule of the purpose validity of individual functions, the rule of the direct inextricable connection of functions with each other.

The paper concludes that the increase in the number of functions, named in different ways in the special literature, can be considered a perspective of the transformation into the quality of cognition of their essence, provided that the above-mentioned methodological approach is followed.

Keywords: functions of law, labour law, methodology, doctrine of the functions of labour law, interests of the employee and the employer